ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ АЛЕКСЕЕВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН	ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АЛЕКСЕЕВСК МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ **КАРАР**

01.11.2019 п.г.т.Алексеевское № 514

Банк гарантиясенең ышанычлылыгын бәяләү тәртибен, бюджет кредитын кире кайтару, процент һәм башка түләүләрне түләү буенча юридик затның, муниципаль берәмлекнең йөкләмәләрен үтәүне тәэмин итүгә бирелә торган поручительстволарны, процент һәм башка түләүләрне түләү тәртибен раслау турында

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 932 статьясындагы 3 пункты нигезендә Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Башкарма комитеты

карар бирә:

1. Банк гарантиясенең ышанычлылыгын бәяләү, бюджет кредитын кире кайтару, процент һәм башка түләүләрне түләү буенча юридик затның, муниципаль берәмлекнең йөкләмәләрен үтәүне тәэмин итүгә бирелә торган поручительстволарны, процент һәм башка түләүләрне түләү тәртибен расларга (Кушымта).

2. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Финанс-бюджет палатасы рәисе О.Н. Леденцовка йөкләргә.

Башкарма комитет җитәкчесе **Н.К.Кадыйров**

Татарстан Республикасы
Алексеевск
муниципаль районы
Башкарма комитетының
01.11.2019 № 514лы
карарына Кушымта

Банк гарантиясенең ышанычлылыгын бәяләү тәртибен, бюджет кредитын кире кайтару, процент һәм башка түләүләрне түләү буенча юридик затның, муниципаль берәмлекнең йөкләмәләрен үтәүне тәэмин итүгә бирелә торган поручительстволарны, процент һәм башка түләүләрне түләү тәртибен раслау тәртибе

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Әлеге Тәртип Россия Федерациясе Бюджет кодексының 932 статьясындагы 3 пункты нигезендә эшләнгән һәм банк гарантиясе һәм поручительлекнең бюджет кредитын кире кайтару, процент һәм башка түләүләрне түләү буенча юридик зат, муниципаль берәмлек йөкләмәләрен үтәүне тәэмин итүгә бирелә торган ышанычлылык күрсәткечләрен билгели.

2. Банк гарантиясе һәм поручительствоның ышанычлылыгы банк яисә башка кредит оешмасының (алга таба - гарант) һәм поручительләрнең финанс тотрыклылыгы белән билгеләнә.

3. Банк гарантиясе һәм поручительлекнең ышанычлылыгы дигәндә, әлеге Тәртип максатларында Гарант һәм поручительның бюджет кредитын кире кайтару буенча юридик зат, муниципаль берәмлек (алга таба – алучы) йөкләмәләрен үз вакытында һәм тулы күләмдә үти алуы аңлашыла.

4. Тәэмин итү күләме бирелә торган бюджет кредиты күләмен, аның буенча процентларны һәм тиешле килешүдә каралган башка түләүләрне капларга тиеш.

5. Йөкләмәләрне үтәүне тәэмин итүне рәсмиләштерү Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы бюджетыннан (алга таба – Алексеевск муниципаль районы) бюджет кредиты бирелгәнчегә кадәр башкарыла.

6. Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районының финанс-бюджет палатасы (алга таба - Финорган) банк гарантиясен һәм поручительлелекне башкара , бюджет кредитларын тәэмин итү буенча бирелә торган бәяне гамәлгә ашыра.

II. Банк гарантиясенең ышанычлылыгын бәяләү

2.1. Әлеге Тәртип максатларында гарант түбәндәге таләпләргә җавап бирергә тиеш:

бетерелү, үзгәртеп кору, банкротлык процессында булмаска;

административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексында каралган тәртиптә эшчәнлеге туктатылмаган;;

Алексеевск муниципаль районы алдындагы акчалата йөкләмәләр буенча кичектерелгән (җайга салынмаган) бурычлары юк, салымнар һәм җыемнар турында

Россия Федерациясе законнары нигезендә түләнергә тиешле салымнар, җыемнар, иминият кертемнәре, пенялар, штрафлар, процентлар, процентлар түләү буенча үтәлмәгән бурыч, шулай ук Алексеевск муниципаль районы тарафыннан элегрәк бирелгән муниципаль гарантияләр буенча җайга салынмаган йөкләмәләре юк;

Россия Федерациясе Үзәк банкының банк операцияләрен башкару өчен генераль лицензиясе бар;

«Россия Федерациясе банкларында Кертемнәрне иминләштерү турында» 2003 елның 23 декабрендәге 177-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Россия Федерациясе банкларындагы физик затларның кертемнәрен мәҗбүри иминиятләү системасында катнаша (Россия банкының «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында соңгы хисап датасына урнаштырылган рәсми мәгълүматлар);

Россия Федерациясе Үзәк банкы тарафыннан «Россия Федерациясе Үзәк банкы (Россия Банкы) турында» 2002 елның 10 июлендәге 86-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә билгеләнгән мәҗбүри нормативларны бозган өчен чаралар кулланылмаган (Россия Федерациясе Үзәк банкының «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында соңгы хисап датасына урнаштырылган рәсми белешмәләр).

2.2.Әлеге тәртипнең 2.1 пунктында билгеләнгән таләпләргә туры килә торган Гарант, Финорганга түбәндәге документлар тәгъдим итә:

а) алучының йөкләмәләрен гарантияләүгә ризалашу турында гарант хаты;

б) гарант тарафыннан раслаган гарантның гамәлгә кую документлары күчермәләре;

в) салым органында исәпкә кую турында таныклык, дәүләт теркәвенә алу турында таныклык яки юридик затларның бердәм дәүләт реестры Гарант тарафыннан раслаган язу кәгазе, күчермәләре;

г) гарантның бетерү, үзгәртеп кору, банкротлык процессында булмавын раслаучы документлар;

д) гарантның бердәм башкарма органы, башка вәкаләтле затның Гарант исеменнән килешүләр эшләүгә вәкаләтләрен раслаучы документлар һәм гарантның баш хисапчысы (сайлау турында карар, билгеләп кую турында боерык, вазыйфага керү турында боерык, контракт күчермәсе, ышаныч кәгазе), шулай ук гарант раслаган нотариаль расланган култамга үрнәкләре һәм Гарант мөһере оттискасы;

е) банк гарантиясен бирү буенча алыш-биреш итү буенча (алучының йөкләмәләрен үтәүне тәэмин итү өчен гарант идарәсенең вәкаләтле органы тарафыннан килешүне (хуплауны) раслый торган документның нотариаль расланган күчермәсе);

ж) банк операцияләрен башкару өчен Россия Федерациясе Үзәк банкының генераль лицензиясенең нотариаль расланган күчермәсе;

з) соңгы хисап датасына салымнар, җыемнар, иминият кертемнәре, пенялар, штрафлар, процентлар буенча гарантның бурычлары булмавын раслаучы салым органы белешмәсе;

и) Гарант тарафыннан раслаган бухгалтерлык балансы һәм хисап финанс елы өчен һәм соңгы хисап датасына керемнәр һәм чыгымнар турында хисап;

к) әлеге Тәртипнең 2.2 пунктының «а» пунктчасы нигезендә мөрәҗәгать итүнең алдагы елына гарант тарафыннан расланган хат белән, бухгалтерлык хисаплылыгының елга дөреслеге турында аудиторлык бәяләмәсе күчермәсе;

л) Россия Федерациясе Үзәк банкы тарафыннан билгеләнә торган форма буенча гарантның үз акчаларын (капиталын) исәпләү һәм, рөхсәт ителгән күрсәткечләр диапазонын китереп, соңгы хисап датасына мәҗбүри нормативлар күрсәткечләре;

м) Россия Федерациясе Үзәк банкы тарафыннан билгеләнә торган форма буенча мәҗбүри нормативлар турында мәгълүмат;

н) Россия Федерациясе Үзәк банкы тарафыннан билгеләнә торган форма буенча Гарант активларының сыйфаты турында мәгълүмат;

о) җитәкче кул куйган һәм Гарант мөһере белән расланган гарантның чиста активларын исәпләү;

п) Россия Федерациясе Үзәк банкының соңгы ярты ел дәвамында мәҗбүри резерв таләпләренең үтәлеше турында, клиентларның исәп-хисап документларын вакытында түләмәү фактларының булмавы турында, Россия Федерациясе Үзәк банкы тарафыннан гарантка карата кулланылган мәҗбүри йогынты чаралары булмау турында Россия Федерациясе Үзәк банкы белешмәсе;

р) Россия Федерациясе Үзәк банкы тарафыннан вәкаләтле вазыйфаи затлар кандидатураларын килештерүне раслый торган документлар

Гарант әлеге пунктның «в», «г», «з» пунктчаларында күрсәтелгән документларны тапшырмаган очракта, Финорган аларны ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек тәртибендә соратып ала.

2.3. Гарантның финанс хәле түбәндәге күрсәткечләр белән билгеләнә:

соңгы финанс елында һәм агымдагы елның узган чорында зыянга эшләмәү;

гарант активларының I һәм II категория сыйфаты, гарантның гомуми активларның кимендә 50 процентын тәшкил итәргә тиеш;

гарантның Россия Федерациясе Үзәк банкы тарафыннан билгеләнгән мәҗбүри нормативларга туры килүе;

гарантның чиста активлары күләме күрсәтелгән бюджет кредитының өчкә тапкырланган суммасыннан түбән булырга тиеш түгел.

2.4.Гарантның Финорганга кергән документлары алар кергән көнне теркәлә.

2.5. Гарант тарафыннан тапшырылган документлар әлеге Тәртипнең 2.2 пунктында билгеләнгән документлар исемлегенә туры килмәгән очракта, Финорган, документларны теркәү датасыннан биш эш көненнән дә соңга калмыйча, аларны кире кайтару сәбәпләрен күрсәтеп, гарантка кире кайтара.

2.6.Гарант тарафыннан тапшырылган документларның әлеге Тәртипнең 2.2 пунктында билгеләнгән исемлегенә туры килгән очракта, Финорган тарафыннан банк гарантиясенең ышанычлылыгын бәяләү үткәрелә. Финорган тапшырылган документларны 15 көн дәвамында , документларны теркәү датасыннан алып, эш көннәрендә ,гарантның әлеге Тәртипнең 2.1 пунктында каралган таләпләргә туры килү-килмәвен һәм, әлеге Тәртипнең 2.3 пунктында күрсәтелгән күрсәткечләрне исәпкә алып, аның финанс хәлен билгеләүне күздә тотып тикшерә.

Документларны карау нәтиҗәләре буенча Финорган гарантның финанс тотрыклылыгы һәм аның бюджет кредитын кире кайтару буенча алучының

йөкләмәләрен үз вакытында һәм тулы күләмдә үтәү сәләте турында бәяләмә әзерли, бу хакта гарантка Бәяләмәне әзерләү датасыннан соң өч эш көненнән дә соңга калмыйча хәбәр итеЛә.

III. Ышанычлылыкны бәяләү

3.1.Әлеге Тәртип максатларында поручитель түбәндәге таләпләргә җавап бирергә тиеш:

бетерелү, үзгәртеп кору, банкротлык процессында булмаска;

административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексында каралган тәртиптә эшчәнлеге туктатылмаган;;

Алексеевск муниципаль районы алдындагы акчалата йөкләмәләр буенча кичектерелгән (җайга салынмаган) бурыч һәм салымнар, җыемнар, иминият кертемнәре, пенялар, штрафлар, процентлар түләү буенча үтәлмәгән бурыч, шулай ук Алексеевск муниципаль районы тарафыннан элегрәк бирелгән муниципаль гарантияләр буенча җайга салынмаган йөкләмәләр юк.

3.2. Әлеге тәртипнең 3.1 пунктында билгеләнгән таләпләргә туры килә торган Поручитель, Финорганга түбәндәге документлар тәгъдим итә::

а) алучының йөкләмәләренә поручитель булырга ризалашу турында поручитель хаты;

б) поручитель раслаган гамәлгә кую документларының күчермәләре;

в) салым органында исәпкә кую турында таныклык, юридик затларның бердәм дәүләт реестрын теркәү турында таныклык яки поручитель раслаган Бердәм дәүләт реестрының язу кәгазе күчермәләре;

г) поручительнең бердәм башкарма органы вәкаләтләрен раслаучы документлары, башка вәкаләтле затның поручитель исеменнән алыш-биреш ясау өчен вәкаләтләрен раслаучы документлар һәм поручительнең баш хисапчысы (сайлау турында карар, билгеләү турында боерык, вазыйфага керү турында боерык, контракт күчермәсе, ышаныч кәгазе), шулай ук күрсәтелгән затларның имзалары нотариаль расланган үрнәкләре һәм поручитель мөһеренең оттискасы;

д) поручительлек бирү буенча алыш-биреш итүгә (алучының йөкләмәләрен үтәүне тәэмин итүгә) поручитель идарәсенең вәкаләтле органы тарафыннан ризалык (хуплануын) раслый торган документның нотариаль расланган күчермәсе);

е) поручительнең бетерелү, үзгәртеп кору, банкротлык процессында булмавын раслаучы документлар;

ж) поручитель тарафыннан хуҗалык эшчәнлеген гамәлгә ашыруга лицензиянең нотариаль расланган күчермәсе (Россия Федерациясе законнарында поручитель тарафыннан гамәлгә ашырыла торган эшчәнлек лицензия нигезендә гамәлгә ашырыла дип билгеләнгән очракта));

з) кредит оешмаларында ачылган поручительнең гамәлдәге счетлары турында салым органы тарафыннан расланган белешмә;

и) банклар тарафыннан поручительнең исәп-хисап счетларында акчалар булу һәм аларның картотекага суммасы турында бирелгән белешмәләр;

к) бухгалтер балансы, хисап финанс елы өчен финанс нәтиҗәләре турында хисап, поручитель раслаган соңгы хисап датасына, аларны кабул итү турында салым

органы тамгасы белән һәм төп чаралар турында баланс статьяларының расшифровкаларын кушып, матди кыйммәтләргә керемнәре, озак сроклы финанс кертемнәре, кыска сроклы финанс кертемнәре, дебитор бурычлары, озак сроклы бурычлар, кыска сроклы кредитлар һәм займнар, кредит бурычлары турында хисап (һәр төр бурыч буенча);

л) соңгы хисап датасына салымнар, җыемнар, иминият кертемнәре, пенялар, штрафлар, процентлар буенча поручительнең бурычлары булмавын раслаучы салым органы белешмәсе;

м) әлеге Тәртипнең 3.2 пунктының «а» пунктчасы нигезендә хат белән мөрәҗәгать иткән бер ел эчендә (Россия Федерациясе законнары нигезендә ел саен аудитор тикшерүе узарга тиешле юридик затлар өчен) аудиторлык бәяләмәсенең күчермәсе);

н) җитәкче кул куйган һәм поручитель мөһере белән расланган поручительнең чиста активларын исәпләү.

Поручитель әлеге пунктның «в», «е», «л» пунктчаларында күрсәтелгән документларны тапшырмаган очракта, Финорган аларны ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек тәртибендә соратып ала.

3.3. Финорганга кергән поручитель документлары алар кергән көнне теркәлә.

3.4. Поручитель тарафыннан тапшырылган документлар әлеге Тәртипнең 3.2 пунктында билгеләнгән документлар исемлегенә туры килмәгән очракта, Финорган, документларны теркәү датасыннан биш эш көненнән дә соңга калмыйча, аларны кире кайтару сәбәпләрен күрсәтеп, поручителенә кире кайтара.

3.5. Поручитель тарафыннан тапшырылган документларның әлеге Тәртипнең 3.2 пунктында билгеләнгән исемлегенә туры килгән очракта, Финорган тарафыннан поручительлекнең ышанычлылыгына бәя бирелә. Финорган тапшырылган документларны 15 көн дәвамында , документларны теркәү датасыннан алып, эш көннәрендә ,гарантның әлеге Тәртипнең 3.1 пунктында каралган таләпләргә туры килү-килмәвен һәм, әлеге Тәртипнең 2.3 пунктында күрсәтелгән күрсәткечләрне исәпкә алып, аның финанс хәлен билгеләүне күздә тотып тикшерә .

Бюджет кредитын кайтару буенча йөкләмәләрне үтәүне тәэмин итү буенча поручительләр булып торучы юридик затларның финанс хәлен анализлау, әгәр күрсәтелгән юридик затлар «Фитч Рейтингс» (Fitch Ratings) яки «Стандарт энд Пурс» (Standard & Poor 's) рейтинг агентлыклары классификациясе буенча «bb -» рейтингыннан ким булмаган яисә «Мудис Инвесторс Сервис» (Moody' s Investors Service) рейтинг агентлыклары классификациясе буенча «bb - » рейтингыннан ким булмаган очракта яисә " Ba3 "рейтинг агентлыгыннан (Moody' s Investors Service) ким булмаган очракта үткәрелергә мөмкин, «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә аларның сайтларында урнаштырылган) бюджет кредитын алучыга бирү турында кабул ителгән карарның датасына..

Документларны карау нәтиҗәләре буенча Финорган поручительнең финанс тотрыклылыгы һәм аның бюджет кредитын кире кайтару буенча алучының йөкләмәләрен үз вакытында һәм тулы күләмдә үтәү сәләте турында бәяләмә әзерли, бу хакта поручительгә Бәяләмәне әзерләү датасыннан соң өч эш көненнән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

Банк гарантиясенең ышанычлылыгын бәяләү тәртибен, бюджет кредитын кире кайтару, процент һәм башка түләүләрне түләү буенча юридик затның, муниципаль берәмлекнең йөкләмәләрен үтәүне тәэмин итүгә бирелә торган поручительстволарны, процент һәм башка түләүләрне түләү тәртибен раслау тәртибенә кушымта

Поручительнең финанс хәлен бәяләү методикасы

1. Поручительнең финанс хәлен бәяләү өчен финанс индикаторларының өч төркеме кулланыла:

ликвидлык коэффициенты;

үзенең һәм заем акчаларының нисбәте коэффициенты;

рентабельлек күрсәткече.

Исәп-хисап киләсе башлангыч мәгълүмат нигезендә башкарыла:

Форма № 1 (бухгалтер балансы);

Форма № 2 (о финанс нәтиҗәләр отчеты).

2. Ликвидлык Коэффициенты

2.1. Ликвидлык коэффициентлары төркеме өч күрсәткечтән тора:

абсолют ликвидлык коэффициенты;

тиз ликвидлык коэффициенты;

агымдагы ликвидлык коэффициенты.

2.2. К1 абсолют ликвидлыгы коэффициенты түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$К1 = \frac{\text{ден.средства (1250) + кр.фин. вложения (1240)}}{\text{тек. обязательства (1500 – 1530 – 1540)}},$$

биредә:

ден. сред - кассада һәм исәп-хисап счетында акча (баланснын 1250 нче юл));

кр.фин.кертемнәр- поручительнын хисап чоры ахырына алынган кыска сроклы финанс чыгымнары (акцияләр, вексельләр, облигацияләр, бирелгән займнар һ.б.) суммасы. Аларга мөрәҗәгать итү (түләү) вакыты хисап датасыннан яки операция циклынын дәвамлылыгыннан соң 12 айдан артмаган,әгәр 12 айдан артса (баланснын 1240 нчы юлы);

агымдагы. йөкләмәләр-хисап датасыннан соң 12 айдан да ким булмаган вакытка поручительнең кыска вакытлы финанс йөкләмәләре Билге V нче баланс бүлекнең нәтиҗәсенең төрлелеге (№ 1500 нче юл), булачак период керемнәре (№ 1530нчы юл) һәм бәяләү йөкләнмәләре (№1540 нчы юл).

2.3. К2 тиз бетерелү коэффициенты хуҗалык әйләнешеннән акчаны оператив рәвештә азат итү һәм булган финанс йөкләмәләрен түләү мөмкинлеген күрсәтә. Күрсәткеч түбәндәге формула буенча билгеләнә:

$$K2 = \frac{\text{деб. задолженность}(1230) + \text{кр. фин. вложения}(1240) + \text{ден. средства}(1250)}{\text{тек. обязательства}\ (1500 - 1530 - 1540)},$$

биредә:

деб.бурыч-дебитор бурычы, аны түләү ел дәвамында көтелә (балансның 1230 нчы юлы);

кр.фин.кертемнәр-хисап чоры ахырына алынган кыска сроклы финанс чыгымнары (акцияләр, вексельләр, облигацияләр, бирелгән займнар һ.б.) суммасы. Аларга мөрәҗәгать итү (түләү) вакыты хисап датасыннан яки операция циклының дәвамлылыгыннан соң 12 айдан артмаган,әгәр 12 айдан артса (балансның 1240 нчы юлы.);

ден.акча - кассада һәм исәп-хисап счетында акча (балансның 1250 нче юл));

агымдагы. йөкләмәләр-хисап датасыннан соң 12 айдан ким булган вакытка поручительнең кыска вакытлы финанс йөкләмәләре. Билге V нче баланс бүлекнең нәтиҗәсенең төрлелеге(№ 1500 нче юл), булачак период керемнәре (№ 1530нчы юл) һәм бәяләү йөкләнмәләре(№1540 нчы юл).

2.4. К3 агымдагы ликвидлык коэффициенты түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$K3 = \frac{\text{оборотные активы}\ (1200)}{\text{кр. обязательства}\ (1500 - 1530)},$$

биредә:

әйләнештәге активлар - әйләнештәге активлар (1200 нче юл);

кр. йөкләмәләр-хисап датасыннан соң 12 айдан да ким булган вакытка поручительнең кыска вакытлы финанс йөкләмәләре. Билге V нче баланс бүлекнең нәтиҗәсенең төрлелеге(№ 1500 нче юл), булачак период керемнәре (№ 1530нчы юл)

3. Үзенең һәм заем акчаларының нисбәте коэффициенты.

К4 нең үзенең һәм заем акчалары нисбәте коэффициенты түбәндәге формула буенча билгеләнә:

$$K4 = \frac{\text{собственный капитал}\ (1300)}{\text{заемный капитал}\ (1500 + 1400 - 1530)},$$

биредә:

үз капиталы-үз капиталы һәм резервлары (1300 нче юл);

заем капиталы-финанс бурычлары. Булачак чорларның керемнәрен исәпкә алмыйча (балансның 1530 нчы юлы) кыска сроклы һәм озак сроклы йөкләмәләр

суммасы буларак№1500 нче һәм №1400 нче юллар тора.

4. Рентабельлек күрсәткече

4.1. К5 рентабельлелек күрсәткечен исәпләү тәртибе сәүдә предприятиеләре һәм башка тармак предприятиеләре булган поручительләр өчен аерым билгеләнә.

4.2. Сәүдә предприятиеләре булган поручительләр өчен рентабельлек күрсәткече түбәндәге формула буенча билгеләнә:

$$К5 = \frac{\text{прибыль от продаж } (2200)}{\text{валовая прибыль } (2100)},$$

биредә:

сатудан кергән табыш-продукцияне сатудан табыш (финанс нәтиҗәләре турында хисапның 2200 нче юлы);

тулай табыш-тулай табыш (финанс нәтиҗәләре турында хисапның 2100 нче юл).

4.3. Башка тармак предприятиеләре булган поручительләр өчен рентабельлек күрсәткече түбәндәге формула буенча билгеләнә:

$$К5 = \frac{\text{прибыль от продаж } (2200)}{\text{выручка } (2110)},$$

биредә:

сатудан кергән табыш-продукцияне сатудан табыш (финанс нәтиҗәләре турында хисапның 2200 нче юлы);

керем-керем (финанс нәтиҗәләре турында хисапның 2110 нчы юлы).

5. Финанс хәлен бәяләүне төзү

5.1. Һәр база Индикаторы өчен иң яхшы һәм иң начар чик билгеләнә.

5.2. Алынган әһәмияткә һәм иң чик күрсәткечләргә нигезләнеп, һәр күрсәткеч өчен өч категориянең берсе билгеләнә. Күрсәткечләрнең иң чик күрсәткечләре һәм категорияне сайлау кагыйдәсе күрсәткечләрнең факттагы күрсәткечләренә карап 1 нче таблицада китерелгән.

1 нче таблица

Күрсәткечләрнең иң чик күрсәткечләрен һәм күрсәткечләрнең факттагы күрсәткечләренә карап категорияне сайлау

Коэффициентлар	1 категория (яхшы күрсәткеч әһәмияте)	2 категория (күрсәткечнең канәгатьләнерлек кыйммәте)	3 категория (күрсәткечнең канәгатьләнмәслек әһәмияте)
$К_1$	0,2дән күп	0,1-0,2	0,1дән ким

K_2	0,8 дән күп	0,5-0,8	0,5 дән ким
K_3	2,0 дән күп	1,0-2,0	1,0 дән ким
K_4			
сәүдә предприятиеләре	0,6 дән күп	0,4-0,6	0,4 дән ким
башка тармак предприятиеләре	1,0 дән күп	0,7-1,0	0,7 дән ким
K_5	0,15 дән күп	0,0-0,15	0,0 дән ким (рентабльсыз.)

5.3. Җыелма бәянең әһәмияте (S) түбәндәге формула буенча билгеләнә:

$$S = Вес_1 \times Категория_1 + Вес_2 \times Категория_2 + Вес_3 \times Категория_3 + Вес_4 \times Категория_4 + Вес_5 \times Категория_5,$$

биредә:

$Вес_1$ -җыелма бәяләүдә Кi күрсәткеченең авырлыгы, i = 1, 2, 3, 4 яки 5.

Күрсәткечләрнең авырлыгы билгеләре 2 нче таблицада.

Категорияi-Кi күрсәткеченең әһәмияте булган категория.

Категорияi: 1, 2 яки 3.

2 нче таблица. Җыелма бәяне исәпләгәндә кулланыла торган күрсәткечләрнең авырлыгы

Күрсәткеч	Күрсәткечнең авырлыгы
К1 абсолют ликвидлык коэффициенты	0,11
К2 тиз бетү коэффициенты	0,05
К3 агымдагы ликвидлык коэффициенты	0,42
К4 Үзенең һәм заем акчаларының нисбәте	0,21
К5 рентабельлек коэффициенты	0,21

5.4. Җыелма бәяләүнең әһәмияте нигезендә поручительнең финанс хәле:

җыелма бәянең әһәмияте 1,05 тән артмаса, яхшы булып тора;

җыелма бәя 1,05 тән артык , 2,4 тән артмый;

җыелма бәянең әһәмияте 2,4 дән артып китсә, канәгатьләнмәслек булып тора.

Поручительнең чиста активлары күләме бюджет кредитының өч тапкырлы суммасыннан ким булырга тиеш түгел.